

Kaitseala valitseja nõusolekuta ei või kaitsealal muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, väljastada metsamajandamiskava, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks, anda projekteerimistingimusi ning ehitusluba.

Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks. Kaitseala sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ja uute ehitiste püstitamine, välja arvatud valitseja nõusolekul rajatiste rajamine kaitseala tarbeks ning nende hooldustööd. Inimeste viibimine ja jahipidamine on keelatud Käometsa sihtkaitsevööndis kaljukotka pesitsusajal 15. veebruarist kuni 31. juulini. Viirika sihtkaitsevööndis on jahipidamine keelatud 1. veebruarist kuni 31. augustini, kuna sellesse vööndisse jääb metsise elupaik. Ülejäänud alal on jahipidamine lubatud. Aela ja Mustsoo sihtkaitsevööndis ning 1. septembrist kuni 31. jaanuarini Viirika sihtkaitsevööndis on lubatud metsakoosluse kujundamine, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas. Viirika sihtkaitsevööndis on ajaline piirang metsise pesitsusajal. Aela, Mustsoo ja Viirika sihtkaitsevööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine. Kahe sihtkaitsevööndi, Käometsa ja Kõrgemäe eesmärk on tagada areng ainult looduslike protsessidena.

Kaitseala piiranguvööndis on lubatud majandustegevus, tootmisotstarbeta ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste püstitamine arvestades määruse § 5 punktides 4–7 sätestatud ja kaitseala valitseja nõusolekul uuendusraie, kusjuures lageraie korral ei tohi langi suurus ületada 1,0 ha ja turberaie korral ei tohi langi suurus ületada 2,0 ha. Piiranguvööndis on keelatud puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine. Keelatud on ka maavara kaevandamine, välja arvatud „Maapõueseaduse“ § 59 lõikes 2 sätestatud juhul valitsejaga kooskõlastatud kohtades, uue maaparandussüsteemi rajamine, biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine, puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt ning uue veekogu rajamine. Veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmist ei ole vaja reguleerida, kuna piiranguvööndisse ei jää ühtki veekogu.

Kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja kaitseala tsoneeringu ning kaitsekorra kohta koostatud eksperdiarvamust. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitsereežiim seaks ohtu kaitseala eesmärkide saavutamise ja loodusväärtuste säilimise.

Aela maastikukaitseala pindala on 3643 hektarit, sellest eramaad on 334 hektarit, jätkuvalt riigi omandis olevat maad ja riigimaad 3309 hektarit.

3. Maaomanike seisukohad

Looduskaitseeaduse § 9 kohase kaitse alla võtmise menetluse käigus on moodustatavast kaitsealast ja seal kehtima hakkavast kaitse-eeskirjast kinnisasja omanikke (31 maaomanikku) teavitatud posti teel tähtkirjaga ning palutud avaldada arvamust, teha ettepanekuid ja esitada pretensioone. Kiri sisaldas teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid ei esitata, loetakse, et maaomanik on kaitse-eeskirjaga nõus. Teated kaitse-eeskirja menetlemise algatamise kohta ilmusid üleriigilises ajalehes Postimees 08. augustil 2006, kohalikus ajalehes Nädaline 05. augustil ja ajalehes Harjumaa 08. augustil 2006 ning Ametlikes Teadaannetes 07. augustil 2006. Kaitse-eeskirja eelnõu avalik väljapanek toimus Raplamaa ja Harjumaa keskkonnateenistustes ning Kaiu ja Kõue vallavalitsustes 08.–22.08.2006. 23. augustil 2006 toimus kaitse-eeskirja avalik arutelu, millest võttis osa 14 inimest. Avalik arutelu protokoll on seletuskirjale lisatud. Kirjalikult saadeti Raplamaa keskkonnateenistusele neli arvamust ja ettepanekut. Üks maaomanik esitas oma ettepanekud avalikul arutelul.

	Märkuse esitaja	Pindala, ha		Märkuse sisu	Tulemus
		Kokku	Kaitsealal		
1.	Kõrgemäe 27701:003:0080 omanik	46,9	46,9	Maaomanik ei ole nõus oma maaüksuse arvamisega sihtkaitsevööndi koosseisu.	Maaüksus paikneb planeeritava kaitseala Kõrgemäe loodusliku sihtkaitsevööndi südames ja arvestades ala kõrget loodusväärtust ei ole põhjendatud selle väljaarvamine sihtkaitsevööndist. Omanikule on saadetud kirjalik vastus, kus selgitati ka võimalust taotleda edaspidi kaitsealal asuva maa vahetamise võimalust riigile kuuluva kinnisasja vastu "Looduskaitseaduse" §19 alusel.
2.	Arumäe 27701:001:0500 omanik	39,9	13,3	Omanik ei ole nõus oma maaüksuse arvamisega piiranguvööndi koosseisu. Soovib täiendavat informatsiooni.	Koosolekul saadud selgituste põhjal maaomanik otsustas, et ta ei ole vastu kaitseala moodustamisele
3.	Ekspert Jüri Kõiv			Omanik esitas ettepaneku muuta piiranguvööndi kaitsekorda ja lubada uuendusraiet kaitseala valitsejaja nõusolekul, kuna piiranguvööndisse jäävad sellised kooslused, kust 1.jaanuarist 2007 jõustub "Metsaseadus" keelab turberaie tegemise.	Kaitse-eeskirja § 12 p 3 muudetud, lubatud uuendusraie kaitseala valitseja nõusolekul, kusjuures raielangi suuruse ja kuju osas tuleb arvestada järgmiste piirangutega: lageraie korral ei tohi langi suurus ületada 1,0 ha ja turberaie korral ei tohi langi suurus ületada 2,0 ha.
4.	Kaiu Vallavalitsus			Ettepanek arvata kaitsealast väljendine Absemäe A-183 kinnistu nr 8203	Ei ole arvesse võetud, kuna seal asub metsise elupaik ja mänguala. Samuti on sellel maaalal inventeeritud looduslikus seisundis rabad, mis on loodusdirektiivi esmatähtis elupaik (7110*).

					Maaüksus on jätkuvalt riigi omandis olev maa.
5.	Laastu maaüksuse 27701:001:0804 ja Hansu maaüksuse 27701:001:0081 omanik		14,3 18	Avalikul arutelul tegi ettepaneku: 1. Arvata kaitsealast välja tema maaüksuse 27701:001:0804 8,4 ha suuruselt kaitsealale jäävast osast 5,2 ha suurune osa (majandusmets), mis jääb kaitsealale serva. 2. Lubada veekogudel mootorita sõiduvahendiga sõitmine, kuna seda on kogu aeg tehtud ja loodust ei ole kahjustatud.	Kooskõlastatult eksperdiga märkused arvesse võetud.
		14,3 18			

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Aela maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseaduses“ esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ja nõukogu direktiivile 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta. Aela maastikukaitsealale jääv ala on Vabariigi Valitsuse 2004. a 05. augusti korralduse nr 615-k “Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” punkti 2 alapunkti 140 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valla eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi.

Vastavalt „Looduskaitseaduse“ § -le 19 on õigus peale kaitse-eeskirja kinnitamist algatada kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, vahetamist riigile kuuluva kinnisasja vastu või maa riigile omandamist kinnisasja harilikule väärtusele vastava tasu eest. Kaitseala kaitse-eeskirja menetlemise ajal ei ole laekunud ühtegi ettepanekut maa vahetamise või riigile omandamise kohta.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub „Riigi Teataja seaduse“ § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Aela maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta on esitanud oma arvamuse Kaiu Vallavalitsus. Eelnõu kooskõlastatakse teiste ministriumidega eÕiguse kaudu.

Rein Randver
Minister